

ANARCHISTICKÝ MĚSÍČNÍK

**číslo 103
duben 2017**

**vydává Nakladatelství Anarchistické federace
www.afed.cz // afed@afed.cz**

NAUČME SE STÁVKOVAT

Stávka je mocnou zbraní v rukou pracujících. Není proto divu, že **všechny režimy se stávky snažily zakazovat, pomocí násilí, korupce a stávkokazectví podlamovat a legislativně omezovat**, aby je učinily pokud možno zcela bezzubými. Pokud se však všem těm, kteří chtějí mít pracující pod kontrolou coby poslušné a bojácné stádo, něco skutečně povedlo, pak je to vnucení myšlenky, že stávka je něco zcela nepatřičného.

Naopak ekonomické elity si všechny své zbraně ponechávají, zdokonalují je a vymýšlejí nové, aby mohly zvyšovat své zisky tím, že budou šetřit náklady na pracovní sílu. Jenže za tou „pracovní silou“, vytěžitelnými „lidskými zdroji“, jak se v dehumanizovaném manažersko-kapitalistickém žargonu **pracujících označují, jsou lidské bytosti se svými potřebami, zájmy a sny**. Jako lidské zdroje však na vše toto musí zapomenout a být poslušným kolečkem ve stroji generování zisku ve prospěch velmi uzounké menšiny. A to vše za bedlivého dohledu států, bez ohledu na odstín režimu, který jim vládne.

Pokud někdo veřejně napadá globalizovaný **kapitalistický řád, který bez přestání prohlubuje nerovnosti** mezi bohatými a chudými až do současného stavu, kdy osm nejbohatších vlastní tolik co celá chudší polovina lidstva, pak se stává nepřítelem státu. O to víc, když stejně tak kritizuje ten samý princip uplatněný na hranice daného státu. My, anarchisté a anarchistky, jsme jeho nepřáteli, jelikož **kapitalismus a jemu úslužný stát se všemi svými institucemi fyzického a psychického donucení je pro nás jasně sociálně nespravedlivým, a tudíž něčím nepřijatelným**.

Je smutné vidět, jak mnozí lidé, kteří žijí z ruky do huby, potácející se v pracující chudobě a balancující na hranách dluhových pastí, nechtějí vidět, **kam se ztrácí bohatství, na němž se svou prací podílejí**. Dohlédnout do daňových rájů jistě vyžaduje větší úsilí než si hloupě vybíjet svou frustraci z nespravedlivě nastavené distribuce bohatství na těch nejubožejších a ještě více zkoušených – nezaměstnaných, lidech bez domova, různých menšinách, lidech prchajících před válkami a bídou.

O to radostnější je vidět, když se někdo postaví svévoli průmyslové, finanční a politické moci a zvedne hlas na prosazení svých nároků, i když by ve skutečnosti mohly být vysloveny v mnohem větší šíři a radikálněji. K odmítnutí

kapitalismu jako takového musí každý dojít sám. Ale nejen to, musí k tomu dojít zároveň jako součást těch, jejichž zájmy jsou společné. Tedy jako součást pracovního kolektivu, odborové organizace a jednou i jako součást široké vrstvy neprivilegovaných, kde nikdo nerozlišuje, kdo je pracující a kdo nezaměstnaný, studentka či důchodce, místní či zahraniční dělník, manuálně či duševně pracující apod.

Není tedy divu, že **jsme vyslovili podporu dvěma dubnovým stávkám za navýšení mezd** – řidičům veřejné dopravy a zaměstnancům zlínské fabriky Mitas. Stávka řidičů z 6. dubna byla v některých krajích úspěšná ještě před zahájením, takže nakonec nevyjely autobusy jen v Jiho-moravském, Olomouckém a částečně v Pardubickém kraji a na několika dalších místech. Jsou to právě kraje, které tlačily během soutěží o smlouvu dopravce k nejnižší ceně. Oba prvně zmíněné kraje chtějí dopravce za stávku pokutovat a tím ještě zhoršit situaci řidičů, kteří mají jediný profesní zájem – vozit lidi, avšak **za důstojnou mzdu a za důstojných podmínek**. Politici a šéfové vozících si zadky ve svých či služebních autech toto ale stěží pochopí. Přesto byla stávka či jen její vyhlášení na mnoha místech úspěchem, který vedl k příslibu jednání o zlepšení situace řidičů.

Opatrně (jen na dvě hodiny v době střídání směn), ale přece se stávkovalo ve zlínském Mitasu, jelikož mzdy pracujících kolem 14 000 korun jsou neúnosně nízké a vedení podniku je nechce adekvátně zvýšit navzdory ziskům firmy pohybujícím se kolem miliardy korun ročně. Doufejme, že následující vývoj přinese zaměstnancům nějaké výsledky už díky tomu, že se jim prostřednictvím stávky podařilo poukázat na bezohlednou mzdovou politiku vedení podniku. Tato politika se ale jen drží kapitalistické logiky co nejnižších nákladů bez ohledu na to, že zisky vlastníkům pomáhají tvořit právě zaměstnanci.

Stávka není zaručeným návodem na úspěch. Je ale potřeba ji začít více využívat na prosazení svých zájmů. Pokud zaměstnavatelé vědomě a záměrně ochuzují zaměstnance, nebylo by adekvátní odpovědí bránit se stejně? Vždyť vlastníci, šéfové a jim úslužní politici se mohou hřát na výsluní jen díky tomu, že jim to neprivilegovaní umožňují svou prací a žel i svou častou absencí odvahy, solidarity a kolektivní akce.